

Budget 2021 och ekonomisk plan 2022-2023

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Vår gemensamma vision	4
Verksamhetens mål.....	5
Regionstyrelsen	9
Ekonomisk utveckling och planeringsförutsättningar	9
Hälso- sjukvårdsnämnden	14
Hållbarhetsnämnden.....	23
Kultur- och kompetensnämnden	26
Regionens övriga verksamhet	28
Ekonomi.....	29
Investeringar.....	31

Sammanfattning

Region Gävleborg har fortsatt stora utmaningar vad gäller ekonomi, vårdköer och bemanning. Regionens ekonomi räddas denna gång återigen av statsbidrag, vi är dock av meningen att det inte går att bortse från de långvariga strukturella ekonomiska underskotten i verksamheterna. Det behövs en långsiktig plan för att en gång för alla få en hållbar ekonomisk situation och en ekonomi i balans. För att vara ekonomiskt ansvarsfulla ska den centrala administrationen inrätta anställningsstopp liksom konsultstopp inrättas.

Vi satsar 200 miljoner mer på sjukvården än de styrande partierna. Av dessa är 100 miljoner avsatta för satsningar på våra medarbetare för att öka grundbemanningen och förbättra arbetsmiljön. 100 miljoner går oavkortat till att stärka och utveckla länets hälsocentraler där den nära vården bedrivs. Vi ser också ett stort behov av att ta fram en långsiktig plan för sjukvården för att möta dagens och morgondagens förväntningar och utmaningar.

Pandemin har gett oss nya utmaningar, utöver det personliga lidandet som drabbar många i vårt län ser vi även hur skatteintäkterna minskar och vårdköerna växer. Region Gävleborgs hantering av coronapandemin ska granskas, detta bör lämpligast utföras av en oberoende coronakommission. Vården kommer att behöva hantera både covid-19 och den vård som under året har blivit inställd. Som ett steg i arbetet med att arbeta bort vårdskulden inrättas vi en regional "kömiljard".

Den psykiska ohälsan har växt ytterligare på grund av pandemin. Psykiatrin har länge varit eftersatt och alltför många, speciellt barn och unga, väntar i köerna. Samtidigt fungerar inte elevhälsan optimalt i dagsläget vilket gör att många barn och unga faller mellan stolarna. Satsningar inom psykiatrin och särskilt barn och unga ska prioriteras och en utredning kring att Region Gävleborg över ansvaret för elevhälsan ska göras.

Arbetet med Framtidsbygget ska fortskrida för att säkerställa att våra sjukhus kan stå rustade för morgondagens vårdbehov. Bollnäs sjukhus ska snarast upphandlas för att säkra dess överlevnad.

Det går inte att bortse från att framtiden innehåller många utmaningar. Vi känner trots det tillförsikt. Genom att identifiera problemen och grundligt utreda dem öppnas också möjligheterna att finna vägen framåt mot en ljusare framtid.

Vår gemensamma vision

Gävleborg är ett fantastiskt län med goda förutsättningar där alltfler människor väljer att leva och verka. Invånarna har stimulerande arbeten och en meningsfull fritid, här finns någonting för ung som gammal.

Region Gävleborg är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna har stort inflytande över sitt arbete och där varje medarbetares unika kompetens tas tillvara. Flexibiliteten och möjligheten till vidareutveckling är stor. Många söker sig hit och stannar sedan kvar. Den goda arbetsmiljön möjliggör för medarbetarna att bedriva en sjukvård i världsklass som sätter patienten i centrum.

Sjukvården i Gävleborg sätter patienten och dennes behov i centrum och patienterna är trygga i att de får den vård som behövs när de behöver den. Vi tror på att människor själva ska få bestämma över de val som berör dem och därför är valfriheten att själv avgöra var man söker vård en självklarhet. Invånarna känner tillit och trygghet till vården och vi har en god tillgänglighet till våra verksamheter.

Med ett starkt näringsliv blomstrar Gävleborg och vi skapar en stark arbetsmarknad i balans där invånarna har ett meningsfullt arbete att gå till. Befintliga verksamheter ges utrymme att växa och nya företag vill etablera sig här.

Gävleborg har också infrastrukturen för att gods och människor ska kunna fraktas på valfritt sätt. Vägarna håller en god standard, järnvägs- och busstrafiken är punktlig och pålitlig. Gävle Hamn bidrar positivt till logistikflödet. Även den digitala infrastrukturen är god och ligger i framkant gentemot resten av Sverige.

Verksamhetens mål

Region Gävleborg är en stor organisation med ett viktigt uppdrag gentemot invånarna i Gävleborg. För att säkerställa att regionen och dess nämnder förvaltar sitt uppdrag på bästa sätt och ständigt arbetar för att leverera välfärdsuppdraget krävs mål för att följa upp verksamheten. Med mål och tydliga indikatorer blir det lätt att följa upp vad som hanteras bra och vart utrymme finns för förbättringar. Det är också ett sätt att tydliggöra vad vi arbetar mot och skapar en gemensam samsyn kring vad det är som ska göras. Mål för verksamheten underlättar också i prioriteringen. Utan uppföljning eller tydliga mål riskerar uppdraget att bli otydligt och organisationens arbete spretigt.

Medarbetare

Medarbetarna är regionens viktigaste resurs. För att kunna bedriva en bra verksamhet med absolut högsta kvalitet krävs att våra befintliga och nya medarbetare trivs och väljer att stanna kvar. Därför behöver regionen följa upp sitt arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Region Gävleborgs mål är att vara en attraktiv arbetsgivare som har god tillgång till medarbetare och där arbetsmiljön är god.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Sjukfrånvaron ska sjunka.
- Personalomsättningen ska minska.
- Medarbetarenkätens HME-index ska öka.

Sjukvården - kvalitet och tillgänglighet

Sjukvården ska alltid utgå från patienten och dennes behov. Målet är en hälso- och sjukvård som kännetecknas av allra högsta kvalitet och god tillgänglighet. Vården ska vara trygg, jämlik och säker.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Tillgängligheten ska vara god och vårdgarantin ska uppfyllas.
- Antalet vårdskador ska minska.
- Vårdrelaterade infektioner ska minska.
- Antalet överbeläggningar ska vara ett minimum.

Regional tillväxt – arbetslöshet och näringslivsranking

Länets utveckling och tillväxt bygger på att vi har företag som etablerar sig här och att de som redan finns ges möjlighet att växa. Därför ska Svenskt Näringslivs företagsranking följas upp för våra kommuner.

Med företag som utvecklas i länet och med länsinvånare som har en utbildning som matchar behoven så sjunker arbetslösheten. Arbetslöshet och sysselsättning ska följas upp där målet är att arbetslösheten ska minska och sysselsättningsgraden ska öka.

Vårt mål är att genom god samverkan och dialog med regionala företag och näringsidkare tillika bra tillgång till infrastruktur och IT öka tillväxten och minska arbetslösheten.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Arbetslösheten ska minska.
- Medelplaceringen för länets kommuner i Svenskt näringslivs företagarranking ska förbättras.
- Befolkningsutveckling ska fortsätta öka.
- Antalet nystartade företag ska öka.

Kollektivtrafik

En effektiv och pålitlig kollektivtrafik är en förutsättning för att hela länet ska leva och underlättar för både studie- och arbetspendling. Kollektivtrafiken utgör tillsammans med god infrastruktur betydelsefulla delar i skapandet av en dynamisk region.

Vårt mål är en samordnad och väl fungerande kollektivtrafik i Gävleborgs län.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Nöjdheten i kollektivtrafiken ska öka.
- Marknadsandel kollektivtrafik ska öka.

Utbildning

För att klara av kompetensförsörjningen för länets arbetsgivare krävs att utbildningsnivån ökar och att fler klarar av grundskolan och gymnasieskolan. Våra folkhögskolor har en viktig uppgift för att uppfylla de målen.

Vårt mål är att höja länets utbildningsnivå genom att öka andelen behöriga till högre studier och på lång sikt även andelen högutbildade.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet ska öka.
- Invånare med eftergymnasial utbildning ska öka.
- Andelen som söker vidare från våra folkhögskolor till vidare studier och arbete ska öka.

Kultur

Kultur är viktig del i länets attraktionskraft och tillväxt. För att människor ska välja att flytta hit och bo kvar krävs ett rikt kulturutbud. Att få tidiga kulturupplevelser för våra barn och ungdomar är viktigt och där har regionen och dess kulturinstitutioner en viktig uppgift.

Målsättningen är ett rikt och mångfacetterat kulturliv för alla som skapar attraktionskraft för länet.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Utbudet av kultur ska öka.
- Antalet besökare i världsarvet och på muséer ska öka.

Ekonomi

Över tid ska det ekonomiska resultatmålet vara 1,5 procent av nettokostnaden. Det innebär att vid sämre tider kan resultatet vara lägre medan det i högkonjunktur ska vara högre än 1,5 procent.

I och med regionens ekonomi sätts resultatmålet till 1 procent för 2021 för att sedan höjas till 1,5 procent 2022-2023.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Resultat av nettokostnad ska vara mer än 1% för 2021.
- Soliditeten ska vara mer än 35%.

Följande områden skall prioriteras under 2021.

- **Medarbetare och arbetsmiljö**

Region Gävleborg ska vara en attraktiv arbetsgivare med medarbetare som är stolta över att jobba här. Fokus behöver ligga på att rekrytera nya medarbetare och att behålla de som redan arbetar hos oss genom satsningar på arbetsmiljö och kompetensutveckling.

- **Primärvården**

Primärvården utvecklas och fortsätter att bedriva god vård nära medborgarna. Tillgängligheten ökar och patienten erbjuds att träffa allmänläkare fysiskt på plats under öppettiderna. En mångfald av aktörer för att säkra reell valfrihet är viktigt.

- **Psykisk ohälsa**

Särskilda satsningar på barn- och ungdomar genomförs inom psykiatrin för att ta tag i den växande psykiska ohälsan inom denna patientgrupp. Förebyggande arbete och samarbetet mellan kommunen och regionen prioriteras.

- **Hospice**

Idag finns olika former av palliativ vård i Region Gävleborg. För att stärka den palliativa vården inrättas Hospice i Gävleborg som ett alternativ till sjukhusvård eller vård i hemmet.

- **Tillväxt**

Region Gävleborg arbetar mot att placera sig högst upp i näringslivsrankingen. Satsningar på företagsklimat genomförs så att redan etablerade företag ges möjlighet att växa och nya företag vill etablera sig här.

- **Infrastrukturen**

Gävleborg är ett län med stora avstånd där många reser för att ta sig till utbildning eller arbete. Infrastruktursatsningar genomförs gällande såväl väg, järnväg och digitalisering för att Gävleborg ska vara ett konkurrenskraftigt län.

- **Samverkan med kommunerna**

Regionens samverkan med kommunerna stärks inom en rad områden. Vi har tillsammans ett ansvar att se till att ingen faller mellan stolarna eller bollas fram och tillbaka mellan olika instanser.

Regionstyrelsen

Ekonomisk utveckling och planeringsförutsättningar

De ekonomiska uppräkningsarna görs utifrån föregående års budget och SKRs prognoser. Uppräkningen av hälso- och sjukvårdens ramar sker med LPIK och förväntad volymökning. Kollektivtrafiken räknas upp med motsvarande index och övriga verksamheter räknas upp med konsumentprisindex. Regionstyrelsens uppräkning är lägre vilket innebär att det krävs effektiviseringar i verksamheten.

Tabell 1 Planeringsförutsättningar

	BUDGET 2020	PROGNOS 2020	FÖRUTS. 2021	BUDGET 2021	PROGNOS 2022	PROGNOS 2023
SKATTESATS (KR)	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
SKATTEINTÄKTER, UTJÄMNING OCH BIDRAG (%)	3,6		2,7	1,2	2,2	2,3
RESULTATMÅL (%)	2,0	3,5	2,0	1,0	1,5	1,5
NETTOKOSTNADSUTVECKLING (%)	2,7	0,5	2,5	5,0	2,1	1,8
PRISUTVECKLING LPIK	2,5	0,9	1,6	2,4	1,8	2,2
PLANERINGSRAMAR, UPPRÄKNING (%)						
- REGIONSTYRELSEN	6,1		2,1	1,0*1	1,4	1,7
- VARAV HÄLSOVAL	2,3		2,9	3,4*2	2,8	3,2
- HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMND	2,5		2,9	3,4*2	2,8	3,2
- KULTUR- OCH KOMPETENSNÄMND	1,5		2,5	1,5*4	1,5	2,0
- HÅLLBARHETSÄMND	1,8		2,5	2,5*3	2,0	2,0
- ÖVRIGA NÄMNDER OCH VERKSAMHETER	1,8		2,5	1,5*4	1,5	2,0

*1 regionstyrelsen får lägre uppräkning än övrig verksamhet

*2 Sjukvården räknas upp med LPIK+1%, vilket är vedertaget för kostnadsökningar och volymökning

*3 Hållbarhetsnämnden räknas upp med 2,5%

*4 Övriga nämnder räknas upp med 1,5 vilket är lite högre än KPIF 1,2

År 2020 har varit ett mycket speciellt år. Pandemin har på kort tid slagit mycket hårt mot produktion och sysselsättning. Vår egen verksamhet har varit extremt hårt ansatt i och med att vår sjukvård under kort tid ställt om och gjort fantastiska insatser. Efter sommaren har behovet av de mest akuta delen i pandemin avtagit. I och med att övrig planerad verksamhet ställts in under våren så har vårdskulden byggts upp och antalet som väntar på vård har ökat kraftigt. Det kommer krävas stora insatser under de kommande åren för att komma tillrätta med detta.

De tidiga prognoserna som det fanns tillgång till under första halva av året visade på en mycket negativ ekonomisk utveckling. Dessa har kortsiktigt undvikits genom att regering och riksdag har skjutit till extra statsbidrag för att kompensera den negativa utvecklingen. De tillkomna statsbidragen tillsammans med att den ekonomiska utvecklingen inte har gått i förväntad riktning gör att det prognostiserade resultatet för innevarande år mycket gott.

Trots att de arbetade timmarna minskade under året så har inte skatteintäkterna minskat i samma uträkning. Detta förklaras till stor del av att ersättningarna i transfereringssystemet har ökat kraftigt vilket har gjort att skatteunderlaget har hållit i sig. Denna effekt kommer avta i samband med att bidragsnivåerna återgår till mer normala nivåer. Sammantaget ser vi en svagare utveckling av skatteunderlagen framåt.

Den ekonomiska utvecklingen i regionen är fortfarande mycket osäker. Det beror till stor del på hur pandemin utvecklar sig och vilka konsekvenser den får mot samhällsekonomin. De tillfälliga statsbidrag som aviserats gör att de ekonomiska förutsättningarna för 2021 ser relativt goda ut. Vi ser dock att arbetslösheten under kort tid har ökat kraftigt och prognoserna visar att den kommer hålla i sig under de kommande åren. Återhämtningen av ekonomin kommer ta lång tid så därför krävs en mer långsiktig strategi för regionen.

Dessutom finns fortfarande de tidigare underliggande ekonomiska problem inom regionens verksamhet kvar där framförallt hälso- och sjukvården fortsätter gå med kraftiga underskott. Efterfrågan och förväntningarna på sjukvårdens insatser kommer att öka. Detta sammantaget kräver att regionstyrelsen tar sitt uppsiktsansvar och tar fram en strategi för hur vi långsiktigt ska ha en ekonomi i balans samtidigt som vi ska bedriva en sjukvård av absolut högsta kvalité.

Vi ser även att kollektivtrafiken har stora ekonomiska utmaningar. I och med pandemin så har resandet minskat och man har ännu inte fått fram en lösning som gör att man enkelt kan lösa och avisera biljetter. Håller den lägre efterfrågan i sig så kommer kollektivtrafiken fortsätta ha stora ekonomiska utmaningar. Kommer ingen kompensation från staten i och med detta så kommer det krävas utbudsjusteringar för att minska underskotten.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

1. Upprätta en plan för att tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden arbeta bort vårdskulden.
2. Ta fram en långsiktig plan för att få en ekonomi i balans.

Ekonomiskt ansvar

Regionstyrelsen har det största och övergripande ekonomiska ansvaret i Region Gävleborg. Den tillitsbaserade styrningen är ibland bristfällig trots att kommunallagen är tydlig vad gäller Regionstyrelsens uppsiktsplikt gällande regionens nämnder och styrelser.

Regionstyrelsen behöver ta ett större ansvar och säkerställa att speciellt hälso- och sjukvårdsnämnden tar sitt ansvar gällande en ekonomi i balans. Regionstyrelsen ska därför starta ett arbete tillsammans med nämnderna för att utveckla och förtydliga styrningsmodellen.

För att möta de ekonomiska utmaningar som finns ska effektiviseringar ske framför skattehöjning. Förslag på effektiviseringar i regionens verksamheter kommer presenteras. Skattesatsen lämnas oförändrad och fastställs till 11,51 . För att säkerställa att organisationen utnyttjar sina lokaler på ett proportionerligt sätt kommer en lokalförsörjningsplan tas fram efter att en genomlysning av regionens behov av lokaler skett.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

3. Tillsammans med nämnderna utveckla och förtydliga styrningsmodellen.
4. Ta fram förslag på effektiviseringar i Region Gävleborgs verksamheter.
5. Genomlysna organisationens behov av lokaler i syfte att ta fram en lokalförsörjningsplan.

Coronapandemin

Den pågående coronapandemin har lett till stora påfrestningar, förändringar och utveckling av arbetssätt inom organisationen. Såväl medarbetare, invånare och ekonomi påverkas av fattade beslut och icke fattade beslut. För att utreda regionens hantering av pandemin ska regionstyrelsen snarast inrätta en coronakommission för oberoende granskning. Denna kommission ska bestå av opolitiska och opartiska personer för att ge en så rättvisande bild som möjligt. Vi behöver inför framtiden ta lärdom av denna tid, den största prövning som Region Gävleborg någonsin skådat. I kris uppstår också möjligheter och innovation. Vi behöver lära inför framtiden och ta fasta på de arbetssätt som utvecklats, se över om de beredskapslager som funnits varit tillräckliga eller ska utvecklas och i så fall i vilken utsträckning. Denna prövning behöver också tas i beaktande i arbetet med Framtidsbygget. Regionstyrelsen är det organ som stått för företagsstödens hantering under pandemin. Som det organ med ansvar för den regionala utvecklingen ska även denna hantering granskas för att se om företagsstöden skett på ett sätt som gynnar den regionala utvecklingen.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

6. Snarast inrätta en coronakommission bestående av oberoende och opartiska personer med syfte att granska Region Gävleborgs hantering av coronapandemin.
7. Granska hanteringen av företagsstöden.

Regional tillväxt/utveckling

Målet för Region Gävleborg är att placera sig i topp för bästa företagsklimat. Det är viktigt utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv och för att säkra att här finns arbetstillfällen och därmed höja skatteintäkterna. Därför inrättas ett centralt företagarråd för att ge hjälp och stöttning till länets företag.

För att underlätta för fler företag att vara med och lägga anbud i upphandlingar ska regionstyrelsen se över upphandlingsmodeller och även möjliggöra för lokala aktörer att vara med och lägga anbud.

Medarbetare

Region Gävleborg behöver göra stora satsningar för att rekrytera och behålla sin egen personal. Därför ska Region Gävleborg i samarbete med forskning och utveckling utveckla arbetsmiljön och personalens förutsättningar i organisationens alla verksamheter.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

8. Skapa förutsättningar för att inrätta ett centralt företagarråd.
9. Se över upphandlingsmodellen för att möjliggöra för lokala aktörer att vara med och lägga anbud.

Administration

Antalet anställda ökar i Region Gävleborg och när de ekonomiska förutsättningarna bli allt snävare är det nödvändigt att se över de stora utgiftsposterna. En av de största utgiftsposterna är personalkostnader. Den personalkategori som ökar mest är administrativ personal, därför kommer en genomlysning av Region Gävleborgs administration göras i samtliga verksamheter.

För att minska andelen administrativ personal utan att tillämpa uppsägningar kommer ett anställningsstopp införas inom den centrala administrationen. Detta innebär att pensionsavgångar inte ersätts med nya tjänster vilket kommer att leda till ett positivt ekonomiskt utfall inom en nära förestående framtid.

Inom Region Gävleborg arbetar många olika yrkeskategorier som tillsammans skapar en oerhört stor kompetensbank. Denna kompetens ska vi ta tillvara på väl och säkerställa att det som regionens medarbetare är kvalificerade att göra också utförs internt. Externa konsulter har historiskt lett till onödigt stora ekonomiska kostnader. Därför införs konsultstopp för att säkerställa att den interna kompetensen tas tillvara på bästa sätt och för att förhindra skenande kostnader.

Det pågår många projekt och projektanställningar som rullar till synes utan översyn av

Regionstyrelsen. Därför ska även en genomlysning av projekten genomföras.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

10. Genomföra en genomlysning av Region Gävleborgs administration i samtliga verksamheter.
11. Inrätta ett anställningsstopp inom den centrala administrationen.
12. Inrätta ett konsultstopp.
13. Genomlysa Region Gävleborgs pågående interna projekt.

Strategi för sjukvården

Ett gediget, övergripande och långsiktigt arbete kring sjukvården kommer genomföras. Sjukvården har länge dragits med stora ekonomiska underskott och långa väntetider. Hälsö- och sjukvårdsnämnden har inte lyckats med att leverera en plan för att komma tillrätta med varken vårdskulden, som nu växt ytterligare under pandemin, eller den ekonomiska situationen. För att komma tillrätta med problemen måste först dessa identifieras, sedan behövs en långsiktig plan upprättas för hur Region Gävleborg ska klara av dagen och morgondagens utmaningar inom sjukvården. Regionstyrelsen har uppsiktsplikt gällande andra nämnder och kan inte längre bortse från sitt ansvar. Därför kommer Regionstyrelsen tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden och verksamheterna ta fram en långsiktig strategi för sjukvården för att komma tillrätta med problemen och också börja arbetet med att skapa en sjukvård i världsklass.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

14. Tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden ta fram en långsiktig strategi för sjukvården.

Hälso- sjukvårdsnämnden

Primärvården – Den goda och nära vården

Primärvården står för en stor del av den vård som bedrivs i region Gävleborg, det är där de flesta patienter först kommer i kontakt med vården. Med en väl fungerande primärvård som är lättillgänglig och håller hög kvalitet kan många sjukdomar upptäckas i god tid och på så sätt spara mycket lidande för individen och också förhindra sjukdomsutveckling som kan komma att belasta slutenvården. Primärvården är nära invånarna och lika tillgänglig på landsbygden som i staden. För att stärka den länge underfinansierade primärvården höjs anslagen för att satsningar ska genomföras på en rad områden. För att få en ekonomi i balans kommer primärvården bolagiseras. Vi kan se att bolagiseringen av Folkvandvården har lett till en rad positiva effekter. Varje hälsocentral har egna unika förutsättningar och möjligheter utifrån demografin i dess område. En bolagisering ger varje hälsocentral större handlingsutrymme och frihet både vad gäller ekonomi och styre. Medarbetarna får genom det ett större inflytande vad gäller de effektiviseringar som kan behöva göras.

Den digitala utvecklingen går idag mycket snabbt och har via Coronapandemin trappats upp ytterligare. Den digitala vården ska ses som ett komplement till den fysiska kontakten mellan patient och medarbetare och får på inget sätt ersätta denna. Patienten ska själv få välja om den vill kontakta primärvården digitalt eller via telefon. Arbetet med Digitala vårdmöten fortgår och implementeras i Region Gävleborgs egna verksamheter och är valfritt för privata aktörer att ansluta till. Hänsyn ska också tas till att digitalisering på många sätt skapar ett utanförskap och en otillgänglighet för den del av länets invånare som inte är bekväma med den digitala utvecklingen. Dessa får på inget sätt exkluderas. Region Gävleborg är positiv till digital utveckling inom primärvården och verkar för att utvecklingen fortsätter.

För att tillgängligheten inom primärvården ska vara god och för att minska trycket på akuten kommer ett inrättande av närakuter inom primärvården ske. Där får patienten snabbt hjälp med lättare akuta skador. En av de stora fördelarna med närakuter på hälsocentralerna är att patienten inte behöver färdas långt till akutsjukhus på grund av åkommor som kan behandlas lokalt.

Som en utveckling av primärvården kommer specialister verka även ute på länets hälsocentraler som ett steg i att förstärka vården nära patienterna. Genom det flyttas vården ut från sjukhusen och närmare länets alla invånare.

En rad olika aktörer ansvarar idag för vårdens hembesök i Region Gävleborg. En sådan aktör är kommunerna och den kommunala hemsjukvården. Detta har inte fungerat optimalt då samarbetet och samverkan mellan kommunerna och regionen ofta varit bristfälligt och lett till att patienter kommit i kläm och fallit mellan stolarna. Myndighetsgränserna försvårar arbetet och gränsdragningen gällande ansvar blir otydlig. Därför kommer en utvärdering av

kommunaliseringen av hemsjukvården genomföras i syfte att undersöka om hemsjukvården återigen ska ligga under regionens ansvar.

Primärvården har även ansvar över viss akutverksamhet. En utredning kring det primärvårdsakuta uppdraget kommer utföras i syfte att säkra att de olika vårdinstanserna används effektivt och för att skapa tydlighet i patientansvaret.

Primärvården i Gävleborg ska fortsatt bedrivas nära invånarna och ha allmänläkare fysiskt på plats under öppettiderna på hälsocentralerna. Det ska finnas en mångfald av privata och offentliga aktörer för att patienten ska ha en riktig valfrihet att välja den hälsocentral där denne känner sig trygg. Därför är det viktigt att det finns incitament som gör det lätt för privata aktörer att etablera sig i Gävleborg.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

15. Höja anslagen till primärvården.
16. Utredda hur en bolagisering av primärvården ska genomföras.
17. Möjliggöra för specialistkompetenser ute i primärvården.
18. Inrätta närakuter inom primärvården.
19. Utvärdera kommunaliseringen av hemsjukvården.
20. Utredda det primärvårdsakuta uppdraget.
21. Säkerställa att det finns allmänläkare fysiskt på plats under hälsocentralernas öppettider.
22. Säkerställa att det finns bra system som gör det lätt för privata aktörer att etablera sig i Gävleborg

Arbetsmiljö och medarbetare

En förutsättning för att bedriva en trygg vård av hög kvalitet är att Region Gävleborg är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna har en god och stimulerande arbetsmiljö. Idag saknas det medarbetare inom en rad olika områden, Region Gävleborg kommer verka för att rekrytera ny personal och behålla våra befintliga medarbetare samt erbjuda möjlighet för kompetensutveckling. För att nå framgång inom rekryteringsarbetet gör Region Gävleborg stora satsningar på arbetsmiljön för att vara en konkurrenskraftig arbetsgivare. Fler vårdutbildade ska söka sig till Region Gävleborg och befintliga medarbetare ska vara stolta över att jobba hos oss. Medarbetarna har stort inflytande över sin arbetssituation och deras kompetens tas väl tillvara.

Med en god grundbemanning blir arbetsbelastningen mindre tung vilket förbättrar arbetsmiljön och kan minska antalet sjukskrivningar. Det gynnar både arbetsgivare, medarbetare och främst patienten som får en vård av högre kvalitet. Därför ökar vi grundbemanningen, det underlättar bemanningen vid obekväma arbetstid och under vårdtunga perioder och ger medarbetarna en mindre stressig arbetsmiljö.

Utöver arbetsmiljö är lönen en viktig parameter för hur medarbetarna trivs på jobbet. Det är också någonting som har en avgörande roll i hur Region Gävleborg ställer sig konkurrensmässigt mot andra arbetsgivare. För att säkerställa att vi har personal året om och dygnets alla timmar ska vi se över sjuksköterskornas lönestruktur och speciellt premiera dem som arbetar obekvämt arbetstid och de som roterar inom andra områden än sitt ordinarie.

Extra satsningar

Våra medarbetare i vården gör varje dag ett oerhört viktigt arbete, ibland under väldigt pressade omständigheter. Någonting som blivit extra uppmärksammat och dragits till sin spets under pågående coronapandemi. Region Gävleborg har historiskt haft svårt att rekrytera och behålla personal. Satsningar behöver göras på såväl arbetsmiljö som på löner, därför kommer en översyn av extra satsningar på vårdens medarbetare att genomföras.

Avsaknaden av egna medarbetare medför ett stort behov av hyrpersonal. Hyrpersonalen innebär stora kostnader för regionen och resulterar i otrygghet och sämre kontinuitet för patienterna. Även för medarbetarna innebär det en utmaning och ökad arbetsbörda att ständigt arbeta med nya kollegor. Region Gävleborg ska därför minska andelen hyrpersonal.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

23. Genomföra satsningar på arbetsmiljön.
24. Öka grundbemanningen.
25. Se över sjuksköterskornas lönestruktur.
26. Göra en översyn över extra satsningar på vårdens medarbetare.
27. Minska andelen hyrpersonal.

Multisjuka äldre

Gävleborgarna lever längre och andelen äldre ökar i befolkningen. Med det växer vård- och omsorgsbehovet, inte minst för gruppen mest sjuka äldre med flera olika diagnoser och täta kontakter med sjukvården. De demografiska förändringarna ställer stora krav på förnyelse av arbetssätt och samverkan mellan olika vård- och omsorgsgivare, såväl mellan öppenvård och slutenvård, som mellan regionen och kommunerna.

Screening

Genom förebyggande arbete kan vi minska sjukdom och lidande för många genom att upptäcka och sätta in åtgärder i tid för den vanligaste cancersjukdomen bland kvinnor. Vi

inför därför mammografi för kvinnor över 75 år. Vi menar att en stigande medellivslängd i sig är ett starkt skäl för att erbjuda äldre kvinnor screening.

Prostatacancer är den vanligaste tumörsjukdomen bland män. Idag kan man via kunskap och teknik upptäcka detta i tidigt skede. Allmän prostatascreening för män ska vara lika självklart som mammografien för kvinnor och införs därför i Region Gävleborg.

Mellanvårdsplatser

Andelen äldre ökar kraftigt de kommande åren vilket medför ökade och förändrade vårdbehov. I diskussionerna om hur God och nära vård ska byggas ut och hur det ska utvecklas så måste vi snarast få till ett beslut om hur vi ska få fungerande vårdkedjor för hela hälso- och sjukvården. Att inrätta mellanvårdsplatser kan vara en lösning. Dessa behövs för utslussning av medicinskt färdigbehandlade patienter från vårdavdelningar innan det är aktuellt att återvända till ordinärt boenden eller särskilt boende. Vi behöver varje möjlig tillgänglig vårdplats på våra sjukhus, samtidigt ska varje enskild patient känna att den blir väl omhändertagen efter utskrivandet. Samarbetet och dialogen mellan primärvård, specialistvård och kommunal vård förstärks och utvecklas för att allt ska fungera.

För att underlätta för patienten ska denne ha möjlighet till en egen vårdsamordnare. Någon inom vården som tar ansvar för hela patienten istället för att hen ska bollas runt inom olika instanser. Detta för att ha möjlighet att boka sig vidare till fler områden inom vården för olika besvär. Det spar både tid och pengar och är mer patientvänligt. Att samordna vården görs redan i många regioner när det gäller bland annat diabetes, KOL, astma, psykisk sjukdom och missbruksproblem.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

28. Införa mammografi för kvinnor över 75.
29. Införa allmän prostatascreening för män.
30. Inrätta mellanvårdsplatser.
31. Öka samarbetet mellan primärvård, specialistvård och kommunalvård i syfte att öka tryggheten vid utskrivning från sjukhus.
32. Inrätta vårdsamordnare.

Patientsäkerhet och bemötande

Patientsäkerhetslagen slår fast att hög patientsäkerhet är ett krav och att det är vårdgivarens ansvar att bedriva ett organiserat patientsäkerhetsarbete. Det är viktigt med rätt kompetens på rätt plats och stort patientfokus. Region Gävleborg har utmaningar vad

gäller olika kategorier av specialister och har även problem med överbeläggningar som en följd av platsbrist. Detta riskerar patientsäkerheten. En bristande patientsäkerhet ökar risken för vårdrelaterade infektioner vilket orsakar onödigt lidande för patienten. Region Gävleborg arbetar aktivt för att minska andelen vårdrelaterade infektioner.

Våra medarbetare är vårt viktigaste verktyg i patientsäkerhetsarbetet, det är de som träffar och behandlar patienterna. Satsningarna som nämns ovan kommer därför göras på arbetsmiljön för att ge våra medarbetare de bästa förutsättningarna att utföra sitt arbete med patienten på ett så patientsäkert sätt som möjligt. Inrättandet av vårdsamordnare är även att betrakta som ett steg i att utöka patientsäkerheten genom att någon tar ansvar för hela patienten genom hela vårdkedjan.

Region Gävleborg förbättrar sitt rykte och patienterna känner sig trygga, väl omhändertagna och lyssnade på. Patienterna känner sig delaktiga i sin vård och respekterade vid mötet med sjukvården, de får tydlig information som de förstår och tar till sig. För att stärka medarbetarna i sitt patientbemötande satsas på kompetensutveckling för personalen vad gäller mötet mellan medarbetare, patient och eventuella anhöriga. Det goda och förtroendeingivande bemötandet ska genomsyra hela verksamheten, därför är det viktigt att patienten själv får välja hur den kontaktar vården, om det sker digitalt eller fysiskt.

De långa köerna till sjukvården i Region Gävleborg är problematiskt ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Det bidrar till att många går med ännu odiagnostiserade och kanske svåra sjukdomar där behandling inte kan sättas in i tid. Detta innebär ett stort lidande för patienten och ibland även anhöriga. För att komma tillrätta med de långa väntetiderna i vården inrättas en regional "kömiljard" för att skapa ekonomiska incitament till att korta köerna på respektive avdelning.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

33. Kompetensutveckla medarbetarna i bemötande.

34. Inrätta en regional "kömiljard" i syfte att korta köerna till vården.

Barn och ungdomsvård

Våra barn och unga är vår framtid och har speciella förutsättningar i vården då de är beroende av de vuxna de omges av. Föräldrarna har ett stort ansvar liksom våra medarbetare att se till att barn och unga får en bra vård. Samarbetet mellan kommunerna i länet och regionen måste fungera bra för att individer inte ska falla mellan stolarna mellan myndighetsgränserna. Här spelar skolan en oerhört stor roll för att tidigt fånga upp barn och unga i riskzoon.

För att möta barn och ungas unika behov kommer ett Barnens hus att inrättas i Region Gävleborg. Där finns specialisterna samlade under samma tak för att tillgodose barn och ungas behov, där finns även en speciell barnakut då barn ofta söker för andra akuta

åtkommar än vuxna.

Inom sjukvården för barn och unga får även föräldrarna stöd för att hantera sitt barns vård. Här får familjerna träffa samma medarbetare och en fast läkarkontakt för att möjliggöra långvariga relationer och skapa trygghet.

Satsningar på barn och ungdomspsykiatri kommer att göras, vilka beskrivs mer nedan, för att komma tillrätta med de växande psykiska ohälsan kring barn och unga.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

35. Stärka samarbetet mellan kommuner och Region Gävleborg.

36. Inrätta ett Barnens hus.

Elevhälsan

Elevhälsan, med sin närhet till skolan, är viktig för att snabbt hjälpa elever som inte mår bra. Att kunna få råd och stöd är viktigt för att unga ska kunna utvecklas och växa under skoltiden.

Den psykiska ohälsan och stressen ökar bland barn och unga. Särskilt gäller det unga kvinnor som kan ha orimligt höga krav på sig själva och från sin omgivning. För att alla elever ska ges möjlighet att nå sina kunskapsmål är det viktigt att skolan har möjlighet att hjälpa och stötta dessa elever. Elevhälsan fyller här en viktig funktion, elever som är trygga och mår bra presterar bättre i skolan. En utredning kring hur Region Gävleborg ska ta över ansvaret för elevhälsan kommer genomföras.

En ökad samverkan mellan skolhälsovården, elevhälsan och psykiatri behövs för tydligare riktlinjer kring vem som har vilket ansvar. Idag faller alltför många barn mellan stolarna och för varje individ som mår dåligt innebär det en personlig tragedi. För att fånga upp och hjälpa de barn som far illa eller misstänks fara illa hemma kommer Region Gävleborg inrätta ett barnskyddsteam.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

37. Prioritera satsningar på psykiatrisk vård och omsorg.

38. Korta köerna till Barn- och ungdomspsykiatri.

39. Genomföra en utredning kring Region Gävleborgs övertagande av elevhälsan.

40. Inrätta barnskyddsteam.

Psykisk ohälsa

Satsningar på psykiatrisk vård och omsorg är prioriterat inom hälso- och sjukvården. Speciellt kommer satsningarna göras på barn och unga som idag lider av ökande psykisk ohälsa. Psykiatri har länge varit eftersatt och runt om i länets kommuner ser vi hur det

förebyggande arbetet är det som får stryka på foten när ekonomiska besparingar behöver göras. Genom att erbjuda stöd och hjälp i tid kan vi förhindra att lindrigare tillstånd av oro och nedstämdhet utvecklas till allvarigare psykisk ohälsa.

Här måste ett samarbete mellan kommunen - skolhälsovården - och regionen ske för att tidigt fånga upp de unga som mår dåligt och man måste också arbeta förebyggande. Det vittnas ständigt om ett ökat patientinflöde till barn- och ungdomspsykiatri. Ännu vet vi heller inte vad konsekvenserna kommer att bli av delvis stängda skolor och oro under pågående pandemi. De långa köerna till BUP leder till att många får vänta alltför länge med att få den hjälp de har behov av, därför ska köerna kortas.

Även bland vuxna ökar den psykiska ohälsan och i samband med Covid-19 så har den psykiska ohälsan kommit att stiga ytterligare. Oron för sin egen och anhörigas hälsa, risk för arbetslöshet och ekonomiska problem samt avsaknad av social kontakt har slitit hårt på många.

Såväl akut - som kroniskt sjuka patienter ska beredas plats inom de olika vårdformerna. Det är oerhört viktigt att uppmärksamma och stödja de anhöriga i deras viktiga roll. Genom att förstärka anhörigstödet kan vi uppmuntra människor som står närmast patienten.

När det gäller tillgång till slutenvård är det viktigt att ingen nekas plats eller skrivs ut på grund av platsbrist. Vi vet att personalen i våra verksamheter gör ett bra jobb men attityden till psykisk ohälsa måste bli mer öppen, förstående och tolerant.

Hospice = Vård i livets slutskede

Det finns många människor som inte vill spendera sin sista tid i livet på ett sjukhus eller ett kommunalt äldreboende. Gävleborg saknar idag en kvalificerad hospicevård som kan erbjuda en värdig och trygg vård i livets slutskede. Det är ett alternativ till vård i hemmet, vid ett boende eller på ett sjukhus och är patientens eget val. Hospice är en vårdfilosofi som går ut på att ge människor, som befinner sig i livets slut, vård i en så rolig och hemlik miljö som möjligt. Denna filosofi handlar även om att ge anhöriga stöd under själva sjukdomsförloppet och efter det att patienten avlidit.

Patienternas inflytande och självbestämmande är mycket viktigt. Det är inte vi politiker som ska avgöra hur människor vill vårdas den sista tiden i livet.

Hospice är ett komplement till dagens vårdutbud och det är viktigt att se helheten och att man sätter patientens behov främst. Den sjuke kan ha flera sjukdomar med olika symtom och behöva hjälp med omvårdnad dygnet runt. Region Gävleborg kommer börja samarbeta med kommunerna så att detta blir verklighet. Det är hög tid att också medborgarna i Gävleborg får tillgång till alternativet hospice, därför kommer hospice inrättas i Gävleborg. Det är en förutsättning för att leva upp till ambitionen att erbjuda en jämlik vård också i livets slutskede.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

41. Inrätta Hospice i Gävleborg.

Hjälpmedel och rehabilitering

De som har behov av rehabilitering och hjälpmedel ska ha goda förutsättningar och rätt till hjälp dygnet runt. Idag erbjuds detta endast i begränsad utsträckning. Vad gäller rehabilitering kommer detta att erbjudas redan på sjukhuset för att ge patienten så goda förutsättningar som möjligt och för att denne inte ska behöva vänta på hjälp. Enligt nationella riktlinjer för exempelvis psoriasis ska patienten erbjudas klimatvård. Det är även någonting som många reumatiker är hjälpta av. Klimatvård innebär att patienten under en period vistas i ett varmt land med fördelaktigt klimat och där får rehabilitering. Detta införs i Region Gävleborg för att även Gävleborgs invånare ska erbjudas klimatvård. Hjälpmedelscentralen kommer att utöka sin servicenivå och inrättande av jourverksamhet kommer ske för att tillgodose patientens behov dygnet runt.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

42. Säkerställa att rehabilitering påbörjas redan på sjukhuset.

43. Erbjud klimatvård till exempelvis reumatiker och psoriasispatienter.

44. Inrätta jourverksamhet och utöka servicenivån till dygnet runt-verksamhet för hjälpmedel.

Digitalisering

Region Gävleborg ska ligga i framkant vad gäller den digitala utvecklingen och digitaliserade lösningar i vården. Utvecklandet av E-hälsan fortgår och möjliggör för fler i behov av stöd och hjälp att vara delaktiga. Möjliggörandet att ta del av sin journal på internet skapar också en trygghet och bidrar till att patienten har en större översyn över sin vård. Digitala lösningar spar tid för medarbetarna och skapar en valfrihet för patienten om denne vill kontakta vården digitalt eller fysiskt. Det leder till att onödiga resor till hälsocentraler eller sjukhus kan undvikas. Det är av yttersta vikt att det digitala ses som ett komplement och inte ersätter det fysiska mötet mellan medarbetare och patient.

Upphandla vården

Bollnäs sjukhus

Bollnäs sjukhus är ett av landets mest populära sjukhus och var under Aleris ledning en attraktiv arbetsgivare. Att i Gävleborg, som är ett län med stora avstånd, ha möjligheten till tre sjukhus är en stor förmån och möjlighet som vi bejakar och värnar. Det för även den mer avancerade vården närmare medborgarna som inte behöver resa till Hudiksvall eller Gävle samt är ett bra komplement till hälsocentralerna ute i länet. Bollnäs sjukhus möjliggör också för våra medarbetare inom vården att utföra sitt viktiga arbete i sjukhusmiljö utan att behöva pendla till länets större städer.

Så länge Bollnäs sjukhus drivs i Region Gävleborgs regi ligger ett ständigt nedläggningshot över sjukhuset på grund av ekonomiska underskott. En upphandling av Bollnäs sjukhus genomförs därför snarast.

Upphandling av övrig verksamhet

Fler delar inom Region Gävleborgs övriga sjukvårdsverksamhet kommer att effektiviseras, bli mer kostnadseffektiva och få en bättre tillgänglighet genom att de upphandlas. Det rör väl avgränsade områden där regionens egna resurser inte räcker till eller där annan aktör kan utföra uppdraget med bättre resultat

Uppsökande verksamhet

Region Gävleborg arbetar proaktivt och förebyggande och fångar upp individer tidigt innan ohälsa drabbar dem eller förvärras. Folkhälsoarbetet är en viktig faktor för att på sikt skapa en befolkning med god hälsa i Gävleborg. Även inom barn- och ungdomsverksamheterna påbörjas ett arbete med uppsökande verksamhet för att nå de individer som är i behov av hjälp eller stöttning. Med tidiga insatser och genom förebyggande arbete genom uppsökande verksamhet minskar lidandet för individen och samtidigt blir den ekonomiska påfrestningen mindre. Här har bland elevhälsan en viktig roll att tidigt fånga upp barn och ungdomar som visar tecken på dåligt mående.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

45. Utveckla den digitala vården och ta fram digitala lösningar.
46. Snarast påbörja en upphandling av Bollnäs sjukhus.
47. Upphandla väl avgränsade områden av Region Gävleborgs övriga sjukvårdsverksamhet.

Hållbarhetsnämnden

Gävleborg är ett län med stora avstånd som för många invånare innebär resor till såväl arbete, utbildning som fritidsaktiviteter både inom och utanför länet. En snabb, enkel och smidig kollektivtrafik är därför nödvändig. En god ekonomi är en förutsättning för att kunna upprätthålla ett kollektivtrafikutbud som möter invånarnas behov. Kollektivtrafikens busstrafik ska även fortsättningsvis upphandlas av externa leverantörer för att säkerställa expertis inom området.

För att öka intäkterna till kollektivtrafiken kommer reklam återinföras på och i kollektivtrafikens fordon. Liksom Regionstyrelsen ska även Hållbarhetsnämndens administration genomlysas för att undersöka om besparingar på administrativ personal kan genomföras. Vidare ska förslag på indexuppräknings för biljettpriserna tas fram. För att minska kostnaderna ytterligare ska rabattstrukturen genomlysas. På sikt kommer den nyproducerade bussdepån i Gävle läggas ut på entreprenad. Det ska säkerställas att busstrafiken körs på det mest kostnadseffektiva och hållbara drivmedlet där man tar hänsyn till minsta kostnad per körd mil samt lägsta möjliga miljöavtryck.

Stora mängder människor och gods färdas på länets vägar och järnvägar under alla årets dagar och timmar. En god infrastruktur är en förutsättning för såväl den regionala utvecklingen och näringslivet både vad gäller frakt av gods och arbetspendling. En väl utbyggd infrastruktur som skapar förutsättningar för tillförlitlig transporter stärker regionens konkurrenskraft och bidrar till att fler företag väljer att etablera sig i Gävleborg vilket stärker regionens handel. Region Gävleborg verkar för att stärka infrastrukturen och säkerställa att det är både snabbt och enkelt att genomföra transporter på väg och järnväg. Idag finns utmaningar gällande dessa områden, för att åtgärda dessa och säkerställa en god infrastruktur kommer länstrafikplanen att revideras för att bättre möta dagens och morgondagens behov. För att stärka pålitligheten i tågtrafiken kommer en utredning av nya tåg anpassade efter dagens och morgondagens behov göras. Tåg och bussar ska avgå på avsatt tid för att öka pålitligheten för kollektivtrafiken.

En god folkhälsa i Gävleborg är viktigt för såväl invånarnas välbefinnande som för att minska trycket på sjukvården. Det förebyggande arbetet reducerar samhällsekonomiska förluster, sjukdom och det personliga lidandet. Region Gävleborg ska fortsätta att bidra till en god folkhälsa genom förebyggande arbete och genom att skapa förutsättningar för invånarna att själva ta ansvar för sin hälsa. Folkhälsa är nära förknippat med den socioekonomiska statusen bland befolkningen och som ett steg i arbetet med en god folkhälsa ska Region Gävleborg också arbeta för att höja utbildningsnivån och verka för att fler går från arbetslöshet till arbete då lägre sysselsättningsgrad är nära förknippad med en sämre folkhälsa.

Även den digitala infrastrukturen i Region Gävleborg ska vara god. Här finns idag stora utmaningar. Region Gävleborg kommer samverka med kommunerna och staten för att arbeta för en god digital infrastruktur i hela Gävleborg.

Det uppdrag inom miljö- och klimatområdet som förvaltningen har är viktig för att Region Gävleborg ska nå målen för Agenda 2030. Vi behöver samarbeta med näringslivet, högskolan i Gävle och andra aktörer för att tillsammans göra skillnad. Det offentliga måste gå före i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Regionfullmäktige uppdrar till Hållbarhetsnämnden att:

48. Återinföra reklam på och i kollektivtrafikens fordon.
49. Genomlysa administrationen.
50. Ta fram förslag på indexuppräknings på biljettpriserna.
51. Genomlysa rabattstrukturen.
52. Revidera länsplanen.
53. Påbörja en utredning av nya tåg anpassade för dagens och morgondagens behov.
54. Genom förebyggande och proaktivt arbete bidra till en god folkhälsa bland befolkningen.

Idrott och hälsa

Vi äter sämre och rör oss mindre och livsstilssjukdomarna ökar. Det är mycket oroande både ur ett folkhälsoperspektiv och för den enskilde individen. Vi måste kraftsamla för att ge alla möjligheter att röra på sig och idrotta, oavsett bakgrund eller hur mycket pengar man har. Elever som idrottar presterar också generellt bättre i skolans teoretiska ämnen än de som inte motionerar.

Idrotten är en oerhört viktig del i samhället. Idrotten sysselsätter dina barn, dina barnbarn, dina grannars barn, dina kusiner och dina syskon flera timmar i veckan. Cirka fyra träningar och en match eller tävling i veckan innebär cirka åtta timmar i veckan. Idrotten gör samhället en stor tjänst. Många tar med sig idrotten in i vuxenlivet och fortsätter att vara aktiva på olika nivåer vilket bidrar till en bättre hälsa hela livet.

Idrotten skapar samhällsnytta och är jobbskapande samt bidrar till minskad brottslighet, bättre utbildning, ideellt arbete och inte minst bättre fysisk och psykisk hälsa. Dessutom finns det områden som inte kan mätas i siffror, bland annat att få vara en del i en gemenskap vilket motverkar utanförskap.

Regionfullmäktige uppdrar till Hållbarhetsnämnden att:

55. tillsammans med Gävleborg idrottsförbund se över förutsättningarna att som en del av folkhälsoarbetet stärka barn- och ungdomars möjligheter att röra på sig och idrotta i Gävleborg.

Kultur- och kompetensnämnden

Ett rikt kulturliv i Gävleborg stärker regionens attraktionskraft och bidrar positivt till turism- och besöksnäringen samt bidrar till att öka livskvaliteten hos invånarna. Genom ökad attraktionskraft och en stark besöksnäring ökar också tillväxten i länet samtidigt som ett stort kulturutbud bidrar till att fler väljer att flytta till Gävleborg för att bo och leva. Därför uppmuntrar regionen till mångfald av kulturutövare.

Införandet av kulturplanen bidrar till att stärka och utveckla demokratin – inte minst genom folkbildningen med olika inriktningar, som bland annat erbjuds vid folkhögskolor och studieförbund. Det är särskilt viktigt att betona de ideella och idéburna organisationernas betydelse för länets fortsatta utveckling. De utför många timmars arbete som ger mervärde för våra innevånare, dessa ska vi fortsätta stödja.

Den offentligt finansierade kulturen kommer ses över för att se om fler områden kan tillkomma. Eftersom kulturarvet förändras kan det finnas anledning att uppdatera och se över nya områden samt eventuellt ta bort gamla som inte längre är intressanta. Det är viktigt att lyfta lokala produkter och hjälpa till att stötta länets företagare som vill utveckla turismen i form av till exempel hotell eller annat som lyfter Gävleborg.

De regionala kulturverksamheterna ska även vara offensiva i arbetet med att tillgängliggöra länets kulturliv för personer med funktionsvariationer.

Kompetensförsörjning

Gävleborg lider historiskt av hög arbetslöshet. För att underlätta för både arbetsgivare och arbetstagare samt nyinflyttade invånare kommer en kompetensmatchningstjänsten utvecklas. Ett närmare samarbete och dialog mellan länets företag, arbetsförmedlingen och utbildningsinstanser ska utvecklas.

Folkhögskolorna

Gävleborgs folkhögskolor är viktiga aktörer i arbetet att få dem som står långt från arbetsmarknaden att komma närmare ett arbete och egen försörjning. Länets folkhögskolor finns utspridda i hela länet och erbjuder meningsfull sysselsättning och förkovring inom såväl den allmänna linjen som mer specialiserade utbildningar.

Folkhögskolornas samarbete med kommuner, stat, arbetsförmedlingen och näringslivet stärks för att öka relevansen i de utbildningar som erbjuds och för att ständigt arbeta med örat mot marken för att ligga i framkant vad gäller de behov som finns på arbetsmarknaden.

Regionfullmäktige uppdrar till Kultur- och kompetensnämnden att:

- 56. Säkerställa att kulturplanen bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- 57. Vara offensiva i arbetet med att tillgängliggöra länets kulturliv för personer med funktionsvariationer.
- 58. Inrätta en kompetensmatchningstjänst

Regionens övriga verksamhet

Patientnämnd

Enligt lag (1998:1656) om patientnämndsverksamhet mm. ska det finnas en patientnämnd i landsting/region. På nämndens möten behandlas ärenden av principiell natur och dess uppgift är enbart rådgivande och de har inga disciplinära befogenheter. De arbetar under tystnadsplikt och de sekretessregler som gäller för personal inom hälso- och sjukvården. Nämnden hjälper patienter utifrån klagomål som inkommit och vid eventuella konflikter, nämnden ska även bidra till kvalitetsutveckling och rapportera in avvikelser. Region Gävleborg ska verka för att patientnämnden även fortsättningsvis är en viktig instans för att hantera ärenden mellan patienter och regionen.

Folktandvården

Folktandvården AB är ett helägt dotterbolag som fungerar bra i Region Gävleborg och har god tillgänglighet. Uppdraget omfattar bas tandvård men också specialisttandvård och sjukhustandvård. Verksamheten ska även fortsättningsvis bedrivas med vinstmarginal för att säkerställa utvecklingen. Vidare är det av yttersta vikt att bolaget bedrivs konkurrensneutralt. I Gävleborg finns flertalet aktörer som bedriver tandvård. Våra invånare ska lätt kunna välja den aktör som denne känner sig mest bekväm med vad gäller tandvård.

Företagshälsovården

Företagshälsovårdens en instans vars uppdrag är att skapa en bra arbetsmiljö och att förebygga ohälsa kopplat till arbetet. Denne bistår med stöd och hjälp inom arbetsorganisation, beteendevetenskap, ergonomi, teknik och medicin. Företagshälsovården ska fortsätta arbeta för att främja en god arbetsmiljö och bedriva utvecklingsarbete.

Gemensam nämnd

Den gemensamma nämnden består av FoU välfärd, Hjälpmedel SAM, RegNet och Helgebiblioteken och bedriver verksamhet tillsammans med länets kommuner. Gemensamma nämnden ansvarar således för forskning och utveckling, produkter inom hjälpmedelsområdet, bredband och bibliotek och biblioteksservice.

Ekonomi

Tabell 2 Resultatutveckling

(mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Föruts. 2021	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens nettokostnad	-9 564	-9 609	-9 616	-9918	-10 093	-10 300	-10 490
Skatteintäkter	6 972	7 090	6 967	7196	6 980	7 179	7 404
Generella statsbidrag och utjämning	2 507	2 693	3 016	2890	3 121	3 148	3 161
Resultat före finansnetto	-85	174	367	168	8	27	75
Finansnetto intäkter	791	146	-26	159	156	205	209
<i>Varav pensionsfond</i>	750	146	59		156	205	209
Finansnetto kostnader	-130	-128		-129	-64	-76	-124
Varav pensionsavsättning	-112	121			-57	-68	-111
Resultat efter finansnetto	576	192	341	198	100	156	160

Tabell 3 Ramfördelning

(mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Ram 2022	Ram 2023
Regionstyrelsen	1 705	2 614,6	+26*1	2 717	2 778	2 851
- varav Hälsoval Gävleborg		1 506,8		1 658	1 704	1 759
- varav Extra PV				+100	+103	+106
- varav Åtgärder*2				-60	-61	-62
Hälso- och sjukvårdsnämnden	6 315	6 222,2	-136	6 595	6 780	6 997
- Varav extra uppräknig				+162	+166	+171
- Utökade statsbidrag*3				+210	+210	+200
Hållbarhetsnämnden	521	523,7	-68	537	548	559
Kultur- och kompetensnämnden	162	172,8	0	175	178	182
Patientnämnd		5,4	0,6	5,5	5,6	5,7
Företagshälsovårdsnämnd		0,0		0,0		
FoU-Välfärd, Hjälpmedel		3,3		3,4	3,5	3,6
Revisorer		6,2		6,3	6,4	6,5
Planeringsreserv		60,8		-		
TOTAL		9 609,0		10 039	10 300	10 605
Övriga åtgärder *4				-66		-115
NETTOKOSTNAD		9 609,0		10 093	10 300	10 490

*1 Prognos 2020 verksamheterna exkl. finansiering

*2 Besparing RS

-Effektivisering administration

-Anställningsstopp

-Färre konsulter

*3 Ökade riktade statsbidrag

-God och nära vård totalt 3mdr/år 2021 2022

-Kömiljarden 3mdr/år 2021 2022 2023

-Uppskjuten vård 4mdr/år 2021 2022

*4 Övriga besparingar

- Inhyrd personal minskas

- Effektivisering lokaler och avyttra de som det inte finns behov för

- Övrig administration

- Effektivare inköp/upphandling/avtalstrohet

Investeringar

Regionen fortsätter att investera i våra verksamheter. Investeringsstakten ökar jämfört med tidigare år då Framtidsbygget nu genomförs i den omfattning som planerats och investeringen i våra folkhögskolor färdigställs under perioden.

En mer långsiktig investeringsplan tar fram i och med arbetet med att lokalförsörjningsplanen revideras.

Gävle och Hudiksvalls sjukhus investeringar ingår i framtidsbygget. Bollnäs sjukhus reinvesteringar och utveckling hanteras i kommande lokalförsörjningsplan och arbetas in i kommande investeringsplaner.

	Total Ram	Budget 2020	Prognos 2020	2021	2022	2023
Byggnadsinvesteringar		475	250	391	453	565
-Varav Framtidsbygget		240	147	201	258	366
-Varav övriga investeringar		217	103	190	195	199
Maskiner och inventarier		236	178	233	267	246
Total investeringsram		711	442	624	720	811
Varav:						
<i>Framtidsbygget</i>						
<i>Hus 07/08 Hudiksvall</i>	512		64	120	150	178
<i>Program och systemarbete</i>	525		83	80	108	188
<i>Folkhögskolor</i>	291		15	150	135	-